

Procedure for præventiv behandling mod skadedyr

Rengøring af genstande

Genstanden rengøres før magasinering eller præventiv behandling mod skadedyr hjemme på museet eller ved rengøringsbordet i pakkerummet. Se "Retningslinjer for rengøring".

Er der konstateret et aktiv skadedyrsangreb kan genstande med stor fordel pakkes og behandles med anoxia, varme eller frysning INDEN rengøring. Det er MEGET vigtigt at alle spor af skadedyrsangrebet fjernes efter behandlingen, så det er muligt at skelne mellem spor efter gamle angreb og eventuel ny skadedyrsaktivitet.

Præventiv behandling mod skadedyr

Alt organisk materiale inklusiv emballage, skal som en hovedregel rengøres og gennemgå en præventiv behandling mod skadedyr før det placeres på Fælles Museumsmagasiner. Dette gælder også de paller, som genstandene står på.

Fælles Museumsmagasiner råder pt. over to metoder til præventiv og aktiv behandling mod skadedyr:

Anoxia (lav-iltbehandling)

Varmebehandling

Valg af præventiv behandlingsmetode afhænger af, hvilke materialer genstanden består af. Det er derfor meget vigtigt at alle genstande i en pakkeenhed kan tåle samme behandlingsmetode. Dette skal derfor medtænkes i sorteringen og pakningen af genstandene allerede hjemme på museet/arkivet.

Udtagelsen er genstande, der udelukkende består af materialer, der ikke udgør et fødeemne for skadedyr. Disse kræver ikke præventiv behandling, kun grundig rengøring og pakning i rene materialer. Da skadedyr kan skjule sig i snavs, revner eller indpakkingsmateriale skal genstandene **inspiceres og rengøres** før de placeres på Fælles Museumsmagasiner. Dette gælder også arkæologiske materialer. Hvis der findes spor af skadedyr skal genstanden gennemgå en behandling mod skadedyr.

Genstandsmaterialer, der ikke kræver præventiv behandling for skadedyr:

Glas
Sten
Metal
Massiv gips
Porcelæn
Keramik og stentøj
Plast
Gummi
CD'er
DVD'er
Magnetiske bånd, f.eks. kassettebånd og videobånd
M.fl.

Ved tvivlsspørgsmål, spørg Konserveringscentret, tlf: 76 62 11 55

Anoxia-behandling

Anoxia-behandling er den mest skånsomme behandlingsmetode mod skadedyr, for alle typer museumsgenstande. Anoxia-kammeret, er et lufttæt rum, hvor ilten fortrænges med nitrogen, mens temperaturen holdes på 24 °C og luftfugtigheden holdes konstant på det ønskede niveau, f.eks. 40 % eller 50 %. Genstandene skal ikke indpakkes før en anoxia-behandling. Kammeret er l x b x h: 4 m x 3 m x 3 m med en dørbredde på 2,3 m x 2,3 m. En behandling varer ca. 4 uger, og derfor er det ikke en mulighed at lade alle genstande behandle på denne måde. De genstande, som fortrinsvis bør behandles i anoxia-kammeret er derfor de genstandstyper, hvori der indgår materialer, der IKKE tåler fryse- eller varmebehandling:

Genstande, der IKKE må behandles i Anoxiakammeret:

Ingen

Genstande, der bør behandles i Anoxiakammeret:

Spejle
Glasindramninger i møbler, døre m.m.
Indrammede billeder med glas
Miniaturer
Genstande med intarsia
Gips eller kridering på træ
Forgyldte genstande af træ
Malerier på lærred, træ, metal m.m.
Bemalede skulpturer, rammer, relieffer m.m.
Lakarbejder
Bemalede og lakerede trægenstande såsom møbler
Musikinstrumenter
Kompositte genstande med gummi
Kompositte genstande med plastmaterialer
Genstande med PUR (polyurethan) skum, kan være brugt som møbelfyld, i kulturhistoriske genstande og i nyere kunstværker

Voks, f.eks. voksmodeller og genstande udfyldt eller overfladebehandlet med voks
Fedt, f.eks. etnografiske genstande
Genstande, som er konserveret og indeholder animalske lime og klæbestoffer med lavt smeltepunkt, f.eks. Paraloid B72
Perlemor
Fiskeskind
Horn, tak, næb og klør
Skildpaddeskjold
Elfenben og andet tandmateriale
Hvalbarde
Konserveringscenteret står for bookning og drift af anoxiakammeret, kontakt Magasinforvalter Knud Mortensen for at booke på tlf. 21 48 24 99 eller tlf. 76 62 11 55, mail: kmo@konsv.dk

Varmebehandling

Varmebehandling foregår ved at containerrummet opvarmes til 52°C og nedkøles i en kontrolleret proces, hvor temperaturforskellen mellem den tykkeste genstands kernetemperatur og rumtemperaturen holdes under 5°C. Når kernetemperaturen har nået 52°C holdes denne temperatur en time inden nedkøling påbegyndes. Den relative luftfugtighed holdes konstant på den ønskede relative luftfugtighed eksempelvis 50%. Derved undgås udtørring og dannelse af kondens. En varmebehandling varer ca. 1 døgn. Genstande der varmebehandles skal ikke pakkes ind som til frysning.

Varmecontaineren:

L x H x B: 4,98 m x 2,05 m x 2,0 m. Døren måler: 1,9 m x 2,0 m. Genstandene skal stå på paller for at den varme luft kan fordeles via ventilationsrørene ved gulvet.

Genstande, der indeholder følgende materialer kan IKKE behandles i varmecontaineren:

CD'er
DVD'er
Fotografisk materiale (negativer, positiver, dias, glaspladenegativer)
Magnetiske bånd, f.eks. kasettebånd og videobånd
Dårligt ældre papir (1850-1950)
Læderindbundne bøger
Spejle
Lakarbejder
Gips eller kridering på træ
Voks, f.eks. voksmodeller og genstande udfyldt eller overfladebehandlet med voks
Fedt, f.eks. etnografiske genstande
Genstande med PUR (polyurethan) skum, kan være brugt som møbelfyld, i kulturhistoriske genstande og i nyere kunstværker
Genstande, som er konserveret og indeholder animalske lime og klæbestoffer med lavt smeltepunkt, f.eks. Paraloid B72
Perlemor
Fiskeskind
Horn
Skildpaddeskjold

Næb

Klør

Elfenben

Hvalbarde

Bemærk at intarsia kan indeholde eksempelvis perlemor, elfenben og skildpaddeskjold

Genstande, der KAN behandles i varmecontaineren, hvis der ikke indgår materialer fra ovenstående liste:

Tekstil

Trægenstande, herunder også overfladebehandlede.

Pels

Uindbundne papirarkivalier (nyere papir)

Konserveringscenteret står for bookning og drift af varmecontaineren, kontakt Magasinforvalter Knud Mortensen for at booke på tlf. 21 48 24 99 eller tlf. 76 62 11 55, mail: kmo@konsv.dk

/Konserveringscentret, opdateret august 2018